

10. september 2018
Sagsnr. NMK-31-02180 /
18/06322
KlageID: 151557
MARAN-NMKN

AFGØRELSE

i klagesag om Furesø Kommunes landzonetilladelse til para- og hanggliding-aktiviteter på Flyvestation Værløse

Furesø Kommune har den 20. december 2016 givet landzonetilladelse til para- og hanggliding-aktiviteter på et areal på Flyvestation Værløse. Planklagenævnet har modtaget en klage over afgørelsen.

Planklagenævnet stadfæster afgørelsen. Det betyder, at kommunens afgørelse gælder. Dog tilføjes følgende vilkår:

- Kørsel med bil i forbindelse med de ansøgte aktiviteter, må kun foregå én gang dagligt ind og ud af området, og bilen skal holde stille, når aktiviteterne er i gang.
- Flyvningerne skal foregå i en vertikal afstand af 150 m fra henholdsvis Bringe Mose og Sønderløse.

PLANKLAGENÆVNET

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR nr. 37795526
EAN nr. 5798000026070

Indhold

1. Klagen til Planklagenævnet	3
2. Sagens oplysninger	3
2.1. Området og ejendommen	3
2.2. Forløbet før ansøgningen.....	6
2.3. Ansøgningen.....	7
2.4. Kommunens afgørelse	8
2.5. Klagen og bemærkninger til klagen	9
2.5.1. Korrespondance under klagesagen.....	9
2.5.2. Manglende evaluering	9
2.5.3. Landsplandirektivet og den grønne kile	10
2.5.4. Helhedsplan.....	11
2.5.5. Påvirkning af fugle og dyreliv i øvrigt	11
2.5.6. Påvirkning af andres rekreative brug af området	14
2.5.7. Støj fra nedfald af line.....	14
2.5.8. Påvirkning af naturbeskyttet område.....	15
2.5.9. Biltrafik	15
2.5.10. Indskrænkning af tidsrummet.....	15
2.5.11. Midlertidig tilladelse	16
3. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse.....	16
3.1. Planklagenævnets kompetence og prøvelse	16
3.2. Generelt om landzonetilladelser	16
3.3. Planklagenævnets vurdering af landzonetilladelsen.....	17
3.3.1. Landsplandirektivet og den grønne kile	17
3.3.2. Helhedsplan.....	18
3.3.3. Påvirkning af fugle og dyreliv i øvrigt	18
3.3.4. Påvirkning af andres rekreative brug af området	21
3.3.5. Støj fra nedfald af line.....	21
3.3.6. Påvirkning af naturbeskyttet område.....	21
3.3.7. Biltrafik	22
3.3.8. Indskrænkning af tidsrummet.....	22
3.3.9. Midlertidig tilladelse	22
3.3.10. Planklagenævnets samlede vurdering af landzonetilladelsen	22
3.4. Planklagenævnets afgørelse.....	23
4. Gebyr	24

1. Klagen til Planklagenævnet

DN Furesø klagede den 17. januar 2017 til Natur- og Miljøklagenævnet over kommunens afgørelse om tilladelse.

Sagen er pr. 1. februar 2017 overført til Planklagenævnet, jf. § 14, stk. 2, i lov om Planklagenævnet.

I klagen er der navnlig klaget over, at det ansøgte ikke er acceptabelt i et naturområde, og at det ansøgte vil virke forstyrrende og være til gene for både natur, dyreliv og andre brugere af området.

2. Sagens oplysninger

2.1. Området og ejendommen

Klagesagen vedrører et areal på Flyvestation Værløse. Arealet på flyvestationen ligger på dele af matr.nr. 88, 7h, 7g, 7f, 8, 9a, 10b og 10a Kirke Værløse By, Værløse. Arealet ligger i landzone.

Flyvestationen ligger i Fingerplanens ydre grøn kile. Der fremgik følgende af § 18, stk. 1, i den dagældende Fingerplan 2013, at kommunalplanlægning i de ydre grønne kiler skulle sikre:

1. At områderne forbeholdes overvejende almen, ikke bymæssig friluftsanvendelse med mulighed for jordbrugsmæssig anvendelse,
2. at områderne ikke inddrages til byzone,
3. at områderne friholdes for bebyggelse og anlæg til bymæssige fritidsformål,
4. at areal- og bygningskrævende friluftsanlæg kan placeres eller udvides under hensyntagen til stedets landskabs- natur og kulturværdier,
5. at støjende friluftsanlæg i videst mulig omfang undgås, men i givet fald placeres således at de ikke påvirker internationale naturbeskyttelsesområder og i fornødent omfang støjbeskyttes, og
6. at arealanvendelse og anlæg til friluftsmål, herunder støjfølsom anvendelse, ikke er en hindring for udnyttelse af de overordnede reservationer til transportkorridorer, trafik- og forsyningsformål.

Det fremgår endvidere i § 18, stk. 2, at der på Flyvestation Værløse uanset reglerne i stk. 1, nr. 1-5, kan placeres specifikke fritidsanlæg.

Flyvestationen er desuden omfattet af landsplandirektivet for Flyvestation Værløse, der fastsætter nærmere regler for området, herunder at området skal holdes åbent og tilgængeligt for offentligheden med et minimum af publikumshegning.

I landsplandirektivet for Flyvestation Værløse § 2, stk. 1-4, fremgår de generelle bestemmelser, der gælder for de ydre grønne kiler. Dvs. at areal- og bygningskrævende friluftsanlæg kan placeres eller udvides under hensyntagen til stedets landskabs-, natur- og kulturværdier.

I § 2, stk. 5-8, fremgår de særlige regler, der gælder for flyvestationen, med henblik på at sikre de særlige værdier på flyvestationen. Den åbne landskabelige karakter på sletten skal fastholdes, der må ikke etableres støjende friluftsanlæg, og området skal holdes åbent og tilgængeligt for offentligheden.

Bestemmelserne i landsplandirektivet for flyvestationen er videreført i rammebestemmelserne i kommuneplan 2013 for Furesø Kommune. Flyvestationen er omfattet af kommuneplanramme, 16F3, Friluftsområde omkring landingsbane, som udlægger området til rekreative formål med det nærmere formål aktivitetslandskab. Flyvestationen var ved kommunens afgrøelse ikke udlagt med særlige landskabelige eller kulturhistoriske interesser¹.

Det fremgår af luftfotos, at ansøgers ønskede start- og landingsareal, udgør i alt ca. 19 ha. Det fremgår endvidere af luftfotos, at der ca. 200 m nordøst og ca. 400 m syd for arealet ligger byzoneområder.

Ca. 270 m vest for arealet er der endvidere beskyttet naturområde efter naturbeskyttelsesloven² § 3, stk. 1, og stk. 2, nr. 2 (Bringe Mose). Der er udlagt en ridesti umiddelbart op til mosens areal, hvor der også går et sti-/vejforløb. Derudover er der en bro gennem den åbne del af Bringe Mose.

Ca. 1,2 km øst for start- og landingsarealet ligger Søndersø, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1.

Den østlige del af det ønskede start- og landingsareal er beskyttet naturtype efter naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 2, nr. 4. Området nord og vest for arealet er ligeledes beskyttet naturtype efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 4.

2.2. Natura 2000-område

Nærmeste Natura 2000-område er N139, Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov. Natura 2000-området består af habitatområde H123, Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov, og fuglebeskyttelsesområde F109. H123 har 16 naturtyper og 5 arter på udpegningsgrundlaget, herunder stor kærguldsmed. Udpegningsgrundlaget i F109 er rørhøg, isfugl, plettet rørvagtel og sortspætte. Der er mindst 2,8 km fra arealet på Flyvestation Værløse til Natura 2000-området.

2.3. Fugle i området ved Flyvestation Værløse

¹ Med vedtagelse af Furesø Kommuneplan 2017 den 20. december 2017 blev flyvestationen udpeget som større sammenhængende landskab, værdifuldt landskab og kulturmiljø.

² Lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017 om naturbeskyttelse.

Arealet for det ansøgte er omfattet af kvadrat GF17 i Atlasprojekt III - Dansk Ornitologisk Forenings fugleatlas 2014-17³.

Generelt om påvirkning fra færdsel af mennesker

DMU⁴ har belyst konsekvenserne ved daglig færdsel af mennesker på ynglefugle, specifikt for stor kobbersneppe⁵. Resultatet var, at 7 daglige gåture mindskede antallet af yngleterritorier signifikant inden for en afstand af 300 og 500 m fra stien, hvor færdsel foregik.

Rørdrum

Rørdrum er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets⁶ bilag I, men er ikke på udpegningsgrundlaget for F109.

Af Miljøstyrelsens artsleksikon⁷ fremgår det, at rørdrum yngler i tagrørsskove langs bredden af søer og vandløb. Man kan hjælpe rørdrum ved at undlade at færdes i nærheden af ynglestedet i månederne februar til august.

Der er ikke yngle- eller opholdsarealer for rørdrum på start- og landingsområdet, og nærmeste potentielle levested er Bringe Mose minimum 250 m fra start- og landingsområdet.

Rørdrum er i perioden 2014-2018 registreret i DOF-basen 3 gange på Flyvestation Værløse. Der er desuden registreret et stort antal observationer af rørdrum ved Sønder sø i perioden.

Rørhøg

Rørhøg er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I og er på udpegningsgrundlaget for F109.

Af Miljøstyrelsens artsleksikon fremgår, at rørhøgene yngler i rørskov, i moser og ved søer, og at muligheden for uforstyrrede steder til placeringen af reden er vigtig for, at et område er egnet som ynglested for rørhøg.

Rørhøg er ifølge Atlas III-undersøgelsen sandsynlig ynglende i kvadrat GF17. I DOF-basen er der på Flyvestation Værløse i perioden 2014-2018 89 registreringer af arten, hvoraf de fire er ynglefund (2 i 2017, 1 i 2016 og 1 i 2015). Der er to stedfæstede ynglefund, som er registreret i den sydlige del af Bringe Mose og den østlige del af Flyvestation Værløse.

³ Atlasprojektet har til formål at levere opdateret dokumentation for den aktuelle udbredelse af alle ynglende fuglearter i Danmark: <https://dofbasen.dk/atlas/>

⁴ Danmarks Miljøundersøgelser

⁵ <http://dce.au.dk/udgivelser/udgivelser-fra-dmu/dmunyt/2008/19/forstyrrelser/>

⁶ EF-fuglebeskyttelsesdirektivet, De Europæiske Råds direktiv (79/409/EØF)

<https://eur->

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31979L0409:DA:HTML

⁷ <https://mst.dk/natur-vand/natur/artsleksikon/>

Der er desuden registreret et stort antal observationer af rørhøg ved Sønderø i perioden.

Isfugl

Isfugl er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I og er på udpegningsgrundlaget for F109. Flyvestation Værløse omfatter ikke arealer, som er egnede som habitater for isfugle, og den nærmeste potentielle ynglelokalitet er skrænter umiddelbart nord og vest for flyvestationen. Ifølge DOF-basen⁸ er der i perioden 2014-2018 fem registreringer af isfugl på Flyvestation Værløse, hvoraf de 4 var rastende og den sidste overflyvende. Der er ikke registreret sikker/sandsynlig/mulig ynglende isfugl i atlasperioden 2014-2017.

Sortspætte

Sortspætte er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I og er på udpegningsgrundlaget for F109. Sortspætte er registreret som sandsynlig ynglende i GF17. Der er ikke egnede habitater for sortspætte på Flyvestation Værløse eller i umiddelbar nærhed heraf, hvorimod skovområdet i den nordlige del af kvadratet udgør en egnet habitat.

Plettet rørvagtel

Plettet rørvagtel er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1 og er på udpegningsgrundlaget for F109. Der er ikke registreret ynglende plettet rørvagtel i GF17 eller i de omkringliggende kvadrater.

Vibe

Viben er ikke omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I og er ikke på udpegningsgrundlaget for F109.

Sanglærke

Sanglærken er ikke omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I og er ikke på udpegningsgrundlaget for F109.

Grågåse

Grågåsen er ikke omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I og er ikke på udpegningsgrundlaget for F109.

2.2. Forløbet før ansøgningen

Naturstyrelsen, der ejer arealet, har tidligere godkendt aktiviteterne og har i en aftale af 12. december 2016 med et tilhørende kort, som er indgået med ansøgeren, stillet følgende betingelser for ansøgerens anvendelse af flyvestationen:

- Der må lettes og landes inden for arealet vist på det vedlagte kort.

⁸ Dansk Ornitologisk Forenings database over observationer af fugle:
<https://dofbasen.dk/>

- Der skal tages hensyn til øvrige besøgende og øvrige aktiviteter og arrangementer på flyvestationen.
- Så vidt det er muligt skal flyvningen bookes via booking.naturstyrelsen.dk på forhånd. Og ellers skal flyvningen meldes ind efterfølgende.
- Inden ikke-bookede flyvninger skal klubben tjekke arrangementskalenderen i forhold til evt. større, konfliktende arrangementer.
- Foreningen modtager én køre- og parkeringstilladelse til én bil med trailer. Kørsel er udelukkende til transport af grej og ikke personer. Øvrige biler skal parkeres ved parkeringspladsen ved Sandet.
- Køretilladelsen skal ligge synligt i bilens forrude. Max hastighed er 30 km/t.
- Der må kun benyttes eldrevne spil til optræk.
- Der må ikke flyves med påmonteret motor.
- Af hensyn til fuglelivet henstilles det, at flyvning i lav højde kun foregår inden for arealet vist på kortet.
- Denne tilladelse er udelukkende tilladelse til at lande og lette fra arealet og erstatter ikke evt. tilladelser fra andre myndigheder.
- Flyvningen foregår på eget ansvar.
- Klubben står selv for den nødvendige sikkerhed i forhold til flyvningen og de øvrige besøgende.
- Tilladelsen gælder som udgangspunkt til og med 2018. Herefter vil aktiviteten blive evalueret både i forhold til evt. effekt på fuglelivet og samspillet med de øvrige aktiviteter i øvrigt.
- Såfremt ovenstående vilkår ikke overholdes kan Naturstyrelsen trække tilladelsen tilbage uden videre varsel.

2.3. Ansøgningen

Ansøgeren er en klub, der er underlagt Dansk Hanggliding og Paragliding Union. Klubben har eksisteret i 11 år. Ansøgeren har ansøgt om landzonetilladelse til paragliding og hanggliding-aktiviteter på arealet på flyvestationen.

Ansøgeren har ansøgt om 5.000 operationer om året hos Trafik- og Byggestyrelsen. Ansøgeren har redegjort for, at også mindre aktioner på 10-20 sekunder med start, flyvning og landing betragtes som en operation, og at klubben forventer under 1.000 operationer om året.

Ansøgeren har endvidere oplyst, følgende:

- Start og landing skal ske fra et areal, der ligger nord for den øst-vestgående landingsbane på flyvestationen.
- Arealet har en længde på ca. 1.100 m.
- At der ikke bliver installeret nogen permanente installationer i området.
- At flyvning med en paraglider i det danske luftrum bliver reguleret af Statens Luftfartsvæsens dokument BL 9-5.

- At der maksimalt vil være 5-6 piloter i luften ad gangen, og at der primært flyves i tidsrummet 7.00-17.00 om sommeren, og i tidsrummet 11.00-15.00 om vinteren.
- At en paraglider letter og lander ved en løbehastighed på 5-10 km/t, og at udstyret er let og i blødt materiale, således at risikoen for skade ved en eventuel kollision vurderes at være minimal.
- At aktiviteterne i sig selv er helt støjfri.
- At det spil, som trækker paragliderne op, er elektrisk og batteridrevet og meget lydsvag og bliver monteret i en bil eller på en trailer.

2.4. Kommunens afgørelse

Furesø Kommune gav den 20. december 2016 landzonetilladelse til para- og hanggliding på Flyvestation Værløse. Tilladelsen blev givet med følgende vilkår:

- Der må ikke flyves med motoriseret paraglider og hangglider.
- Der må kun benyttes eldrevne spil og optræk.
- Der må kun ske start og landing inden for det angivne område, jf. kortbilag.
- Der må maksimalt være 3.000 operationer årligt.
- Der må ikke opsættes faste skilte eller indhegning ved start- og landingsområdet og i forbindelse med aktiviteterne i øvrigt.

Af kortmaterialet, som er vedhæftet afgørelsen, fremgår det, at arealet umiddelbart nord for den øst-vestvendte landingsbane, som løber langs med landingsbanen, vil blive benyttet som en optræksbane, og at den resterende del af arealet vil blive benyttet som flyveplads og start- og landingsområde.

Kommunen har vurderet, at de ansøgte aktiviteter kræver landzonetilladelse, da der er tale om ændret anvendelse af ubebyggede arealer, og da aktiviteterne har en tilbagevendende karakter og ikke vurderes at være af underordnet betydning.

Kommunen har endvidere vurderet, at det ansøgte ikke strider mod de bestemmelser og hensyn, der skal varetages gennem administration af planlovens landzonebestemmelser. Kommunen fandt, at aktiviteterne kunne indpasses i området uden at hindre en flersidig anvendelse af arealet eller hindre, at flyvestationen fortsat fremstod som et åbent rekreativt naturområde. Kommunen har i denne forbindelse lagt vægt på, at aktiviteterne ikke stiller krav til ændringer i det fysiske miljø. Kommunen vurderede, at eftersom ansøgeren ikke flyver med motoriserede paraglider og hangglidere, ville aktiviteterne ikke medføre støjgener. Kommunen forventede heller ikke, at det elektriske spil, som vil skulle anvendes i forbindelse med optræk, ville medføre væsentlige støjgener.

Kommunen har forholdt sig til, at der ca. 2,7 km fra det omhandlede areal ligger et Natura 2000-område. Kommunen har vurderet, at Natura 2000-området ikke bliver påvirket.

Kommunen oplyste, at der er observeret flere bilag IV-arter på flyvestationen. Flagermus er observeret i området omkring bygningerne syd for sletten og langs med den øst-vestvendte landingsbane. Spidssnudet frø er observeret i Bringe Mose og i vandhullerne i den østlige del af flyvestationen. Stor vandsalamander er fundet enkelte steder i den sydlige del af flyvestationen. Det er dog kommunens vurdering, at anvendelse af et græsareal, hvorfra der flyves med paraglidere og hangglidere, ikke har en væsentlig påvirkning på bilag IV-arterne.

2.5. Klagen og bemærkninger til klagen

2.5.1. Korrespondance under klagesagen

I sagen indgår klagerens klage af 17. januar 2017. Klageren har uddybet sin klage i brev af 10. marts 2017 og 12. juni 2018. Kommunen er kommet med bemærkninger til klagen i breve af 13. februar 2017, 15. februar 2018, 6. april 2018 og 6. juni 2018. Derudover er ansøgeren kommet med bemærkninger til klagen i brev af 28. februar 2017 og 26. marts 2018, og Naturstyrelsen Østsjælland er kommet med bemærkninger den 14. marts 2017.

Klagen og bemærkningerne er i hovedtræk gengivet nedenfor. De indgivne klager er omfattende og omhandler en lang række forhold, hvorfor kun hovedpunkterne er gengivet, men klagen er i dens helhed indgået i nævnets behandling.

2.5.2. Manglende evaluering

Klagerens bemærkninger

Klageren anfører, at ansøgeren i 2016 har foretaget flyvning på området uden landzonetilladelse, og at følgende er fremgået af en midlertidig aftale mellem klubben og Naturstyrelsen Østsjælland:

Tilladelsen gælder som udgangspunkt til og med 2016. Herefter vil aktiviteten blive evalueret både i forhold til evt. effekt på fuglelivet og samspillet med de øvrige aktiviteter i øvrigt.

Klageren mener ikke, at der er foretaget den fornødne evaluering, hverken i forhold til effekt på fuglelivet eller i forhold til de øvrige aktiviteter.

Kommunens bemærkninger

Kommunen oplyser i relation til dette klagepunkt, at kommunen ikke kan blande sig i den aftale, der er indgået mellem ansøgeren og Naturstyrelsen, herunder om Naturstyrelsen har foretaget en evaluering af aktiviteterne i forhold til effekten på fuglelivet. Kommunen har alene taget stil-

ling til, om der kan meddeles landzonetilladelse til aktiviteterne, jf. planloven. Kommunen har desuden foretaget en vurdering af det ansøgte i forhold til habitatbekendtgørelsen og har på denne baggrund vurderet, at det ansøgte kan tillades.

2.5.3. Landsplandirektivet og den grønne kile

Klagerens bemærkninger

Klageren bemærker, at Flyvestation Værløse ligger i ydre grøn kile, jf. Fingerplan 2013, er omfattet af Landsplandirektivet for Flyvestation Værløse, og at flyvestationen er en forlængelse af Hjortespringkilen. Klageren anfører, at flyvestationen er fundet fredningsværdig og blev fredet af Fredningsnævnet den 12. september 2008. Klageren oplyser endvidere, at fredningen blev ophævet af Naturklagenævnet dagen efter, at landsplandirektivet var underskrevet af miljøministeren, og at Naturklagenævnet i sin afgørelse, der ophævede fredningen, meddelte, at landsplandirektivet kunne det samme som en fredning (for det område landsplandirektivet dækkede). Klageren anfører på denne baggrund, at forhold på flyvestationen skal administreres mere restriktivt end kilebestemmelserne, f.eks. med hensyn til aktiviteter, så landsplandirektivet og Fredningsnævnets afgørelse overholdes.

Klageren finder ikke, at landzonetilladelsen følger landsplandirektivets bestemmelser, hvad angår bevaring og forbedring af levemuligheder for plante- og dyrelivet, og at området skal udvikles naturmæssigt, den biologiske mangfoldighed forbedres, og at der skabes en større artsrigdom i de enkelte naturtyper.

Kommunens bemærkninger

Kommunen oplyser i relation til dette klagepunkt, at Fredningsnævnet for København den 12. december 2008 traf afgørelse om at frede den tidligere Flyvestation Værløse. Fredningssagen var rejst af Danmarks Naturfredningsforening. Afgørelsen blev påklaget til Naturklagenævnet, der med afgørelse af 23. juni 2009 ophævede fredningen. I afgørelsen henviser nævnet til, *"at landsplandirektivet og de almindelige bestemmelser i naturbeskyttelsesloven i tilstrækkelig grad sikrer områdets naturmæssige, landskabelige og rekreative værdier."*

Kommunen oplyser, at kommunen ikke kan finde baggrunden for klagerens bemærkning om, at forhold på flyvestationen skal administreres mere restriktivt end de almindelige kilebestemmelser, der gælder for de ydre grønne kiler. Kommunen oplyser, at kommunen har inddraget hensynene til Slettens åbne karakter, støjende friluftsanlæg og offentlighedens adgang i vurderingen af, om der kunne gives landzonetilladelse til det ansøgte. Kommunen oplyser endvidere, at kommunen i forbindelse med vedtagelse af Furesø Kommuneplan 2017 har anerkendt de særlige værdier, som flyvestationen rummer.

2.5.4. Helhedsplan

Klagerens bemærkninger

Klageren anfører, at hverken Furesø Kommune eller Naturstyrelsen har en helhedsplan for, hvordan området skal anvendes, og hvordan området skal udvikles naturmæssigt. Klageren anfører, at landzonetilladelsen ikke bør gives, før der foreligger en helhedsplan for rekreativ anvendelse og naturhensyn.

Kommunens bemærkninger

Kommunen har i relation til dette klagepunkt oplyst, at kommunen finder, at Naturstyrelsen arbejder med flere naturforbedrende indsatser på flyvestationen, der skal forbedre levedmuligheder for plante- og dyrearter m.m. og dermed forsøger at sikre den biologiske mangfoldighed. Kommunen finder, at disse indsatser ikke hindrer, at der sker en samtidig anvendelse af området til ikke-bymæssig friluftsanvendelse, der omfatter flere forskellige aktiviteter for friluftslivet, f.eks. para- og hanggliding. Kommunen oplyser endvidere, at anvendelsen af flyvestationen reguleres gennem planlægningen for området.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har til dette klagepunkt oplyst, at der foreligger en arealplan fra oktober 2014, der på baggrund af en større borgerinddragelsesproces beskriver planerne for friluftsliv og natur på flyvestationen. Store områder er også allerede disponerede som folde til græssende dyr med naturplejeformål. Desuden drives arealet i overensstemmelse med retningslinjer for økologisk drift.

2.5.5. Påvirkning af fugle og dyreliv i øvrigt

Klagerens bemærkninger

Klageren anfører, at det er klagerens frygt, at aktiviteten vil have en væsentlig negativ indvirkning på fuglelivet og dyrelivet i øvrigt, og at der ikke er foretaget den fornødne hensyntagen til naturværdierne, herunder til rådyr, rovfugle og det øvrige fugleliv. Klageren henviser til en review-artikel fra 8. december 2016, der tyder på, at man som udgangspunkt må gå ud fra, at øget rekreativ anvendelse af et stort naturområde vil påvirke dets biodiversitet, og at forskellige dyregrupper kan påvirkes meget forskelligt. Ifølge klageren fremgår det af artiklen, at rovfugle og viber er blandt de grupper, hvor der er påvist mest tydelig negativ effekt, og at rovfugle og viber, ifølge klageren, netop er meget relevante for flyvestationen. Klageren oplyser, at bestanden af viber i Danmark er i stærk tilbagegang, og at flyvestationen er en mulig ynglelokalitet. Klageren anfører i denne forbindelse, at landzonetilladelsen ikke i tilstrækkelig grad respekterer hensynet til viber, sanglærker og grågæs og at tilladelsen vil medføre forstyrrelse af de arealer hvor viber, sanglærker og grågæs foruerer, raster og potentielt yngler.

Klageren anfører desuden, at tilladelsen, på grund af den umiddelbare nærhed til Søndersøområdet, vil medføre et øget antal overflyvninger af de sårbare naturområder ved Søndersø, hvor der er risiko for, at rørhøg og rørdum kan påvirkes negativt på yngleadfærd og ynglesucces. Klageren mener, at der bør gælde et afstandskrav til Sletten og Bringe Mose på f.eks. 150 m og et afstandskrav til Søndersø på mindst 500 m. Klageren anfører, at afstandskrav af hensyn til en hensigtsmæssig administration bør fastsættes som bindende vilkår. Klageren anfører desuden, at forstyrrelserne ikke kun vil påvirke selve den bane, der benyttes til start og landing, men også de områder, der ligger i området tilstødende banen.

Klageren anfører derudover, at det fremgår af Statens Bestemmelser for Civil Luftfart BL 9-5 – bestemmelser for dragefly og glideskærme, at flyvning ikke må foregå i højder under 150 m over de 31 følsomme naturområder, der er nævnt i BL 7-16. Klageren mener på baggrund heraf, at para- og hanggliding ved flyvning i højder under 150 m, som ved start og landing, kan have væsentlig negativ betydning for fugle- og dyreliv.

Kommunens bemærkninger

Kommunen anfører i relation til dette klagepunkt, at flyvestationen rummer mange naturværdier. Kommunen oplyser, at området har stor betydning som rekreativt område og anvendes til forskellige friluftaktiviteter, både af kommunens egne borgere, men også af hele hovedstadsområdet. Kommunen oplyser endvidere, at flyvestationen i en del år har været offentligt tilgængelig, og at mange mennesker færdes derude hver dag med hvert sit rekreative formål, som f.eks. hundeluftning, cykling, rulleskøjter, flyvning med modelfly, løb osv. Derudover foregår der ifølge kommunen også forskellige større arrangementer på flyvestationen.

Kommunen oplyser, at der er konstateret observationer af viber, som har været koncentreret til området syd og øst for den asfalterede øst-vestgående landingsbane, hvor der generelt er meget vådt, og hvor der findes flere vådområder. Kommunen oplyser endvidere, at det af artiklen, som klageren henviser til, ligeledes fremgår, at rekreative aktiviteter som gang/løb, cykling og hundeluftning har en større eller ligeså stor påvirkning på fuglelivet som motoriserede aktiviteter på land (som er den kategori, som para- og hanggliding hører bedst ind under i artiklens tabel). De ansøgte aktiviteter er ikke motoriserede, og der er ifølge kommunen mange andre arealer på flyvestationen, hvor fuglene har mulighed for at fouragere og raste, hvorfor kommunen har fundet, at de ansøgte aktiviteter ikke vil have en større påvirkning på fuglelivet end de nuværende rekreative aktiviteter på flyvestationen.

Kommunen oplyser derudover, at kommunen ikke er bekendt med, at nogle af de af klageren omtalte fugle har levesteder i nærheden af, hvor para- og hangglidere letter og lander. Kommunen oplyser, at der ifølge

DOF-Basen⁹ er observeret flere arter omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I på flyvestationen. Kommunen oplyser desuden, at rørdrum har levested ved Søndersø, som ligger 1,3 km fra den ansøgte start- og landingsbane. Rørdrum er ifølge kommunen hørt fra flyvestationen, men det regnes som sandsynligt, at det er fuglen fra Søndersø. Kommunen oplyser desuden, at bramgæs er observeret på hele flyvestationen, men den nærmere lokalitet vides ikke, samt at rørhøg og fiskeørn er observeret rastende i den østlige del af flyvestationen, dvs. øst for start- og landingsbanen.

Kommunen oplyser endvidere, at ansøgeren har oplyst, at der ikke vil ske overflyvning af Søndersø, og at det desuden af aftalen mellem ansøgeren og Naturstyrelsen fremgår, at flyvning i lav højde kun må foregå inden for start- og landingsområdet. Kommunen oplyser derudover, at kommunen har overvejet at opstille vilkår i afgørelsen, som ville begrænse ansøgerens overflyvning af Søndersø, men kommunen har i denne forbindelse vurderet, at omfanget af de ansøgte aktiviteter på flyvestationen er så begrænsede, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af fuglelivet. Kommunen har lagt vægt på, at start- og landingsområde ligger ca. 1,3 km fra Søndersø.

Kommunen oplyser i relation til Regler for Civil Luftfart, at flyvestationen ikke figurerer på listen over følsomme områder, jf. Bestemmelser for Civil Lufthavn BL 9-5. Med henvisning til aktiviteternes begrænsede omfang finder kommunen ikke grundlag for at stille vilkår om, at flyvning skal foregå i højder over 150 m. Kommunen har stillet vilkår om, at start og landing alene må ske inden for et afgrænset område, således at flyvning i lav højde primært knyttes til dette område.

Ansøgerens bemærkninger

Ansøgeren oplyser endvidere, at ansøgeren ikke er til gene for nogen fugle i området, og det fremgår af aftalen med Naturstyrelsen, at al flyvning i lav højde skal foregå i det afmærkede område. Ansøgeren oplyser desuden, at flyveaktiviteterne er placeret med stor afstand til naturlivet i området.

Ansøgeren oplyser derudover, at området omkring Bringe Mose og Søndersø ikke er af interesse for ansøgeren at overflyve. Ansøgeren oplyser i denne forbindelse, at ethvert vådt og fugtigt område er meget uinteressant for sporten, hvorfor ansøgeren bevidst holder sig langt væk fra sådanne områder, og at ansøgeren ikke har noget imod et evt. forbud mod overflyvning af Bringe Mose og Søndersø. Ansøgeren oplyser derfor, at ansøger sagtens kan gå med til en afstandsrestriktion på 150 m til både Bringe Mose og Søndersø.

⁹ Danmarks Ornitologiske Forenings observationsbase.

2.5.6. Påvirkning af andres rekreative brug af området

Klagerens bemærkninger

Klageren anfører, at start og landing i det tilladte omfang med anvendelse af spil og wire kan hindre flersidig anvendelse af området og vil begrænse det tidsrum, hvor landingsbanen kan anvendes til anden rekreativ brug. Klageren anfører endvidere, at der allerede er etableret en landingsbane på græsarealet på flyvestationen, og hvis der gives tilladelse, skal alle organiserede aktiviteter med fly samles et sted og ikke spredes over flere områder på flyvestationen, eftersom dette vil resultere i en unødigt stor belastning af området.

Kommunens bemærkninger

Kommunen har i relation til dette klagepunkt oplyst, at aktiviteterne vil kunne foregå i forening med de øvrige aktiviteter på flyvestationen. Desuden dækker flyvestationen et større område, der giver mulighed for flere forskellige anvendelser. Kommunen oplyser, at aktiviteterne med para- og hanggliding med en landzonetilladelse vil blive samlet et sted på flyvestationen i stedet for at foregå uorganiseret og spredt over hele flyvestationen, som det er tilfældet i dag.

Ansøgerens bemærkninger

Ansøgeren har i forbindelse med klagesagen bemærket, at ansøgeren har søgt og fået tilladelse fra Trafik og Byggestyrelse til at færdes i luften over området. Det er ansøgerens mål at sætte en stopper for al uorganiseret paragliding i området.

Ansøgeren har desuden oplyst, at det er ansøgerens erfaring, at aktiviteterne tiltrækker de øvrige besøgende, idet de besøgende kommer hen for at snakke og høre om den støjfri måde paraglideren kommer i luften på.

2.5.7. Støj fra nedfald af line

Klagerens bemærkninger

Klageren anfører, at kommunen ikke har vurderet, om nedfald af linen efter optrækning vil medføre støj.

Kommunens bemærkninger

Kommunen har i relation til dette klagepunkt oplyst, at kommunen har vurderet at aktiviteterne ikke vil medføre støjgener, eftersom der ikke anvendes motoriserede para- og hangglidere, og at der alene må anvendes et elektrisk spil til optræk af piloter.

Ansøgerens bemærkninger

Ansøgeren har under klagesagen oplyst, at linen, der benyttes i forbindelse med optrækket, er en kunststofline af 2 mm tykkelse, og at en line vejer ca. tre gram pr. meter. Der er altså ikke tale om en flere hundrede kilo tung stålwire, der falder ned gennem luften.

2.5.8. Påvirkning af naturbeskyttet område

Klagerens bemærkninger

Klageren gør gældende, at landingsbanen ikke bør etableres ved de tilstødende § 3-områder.

Kommunens bemærkninger

Kommunen oplyser endvidere, at aktiviteterne med start og landing fra et græsareal ikke medfører ændringer i det fysiske miljø, hvorfor aktiviteterne efter kommunens vurdering ikke har større påvirkning på det tilstødende § 3-arealer, end de nuværende aktiviteter på flyvestationen har i dag.

2.5.9. Biltrafik

Klagerens bemærkninger

Klageren anfører, at tilladelsen giver mulighed for, at en bil kan køre ind og ud af området et ubegrænset antal gange hver dag. Klageren mener ikke, at tilladelsen indeholder argumenter for, at biltrafik til aktiviteten er nødvendig. Klageren mener ikke, at der bør gives tilladelse til biltrafik til aktiviteten, idet det har vist sig særdeles vanskeligt for Naturstyrelsen at administrere kørseltilladelsers overholdelse, så de ikke benyttes til persontransport.

Kommunens bemærkninger

Kommunen har i relation til dette klagepunkt oplyst, at kommunen ved afgørelsen har lagt til grund, at en del af aktiviteterne er afhængig af ansøgerens mulighed for at køre med en bil ud til start- og landingsområdet, og at ansøgeren har oplyst, at bilen kører ind på området, når flyveaktiviteterne starter og forlader området igen, når aktiviteterne slutter, samt at bilen holder stille, mens aktiviteterne er i gang.

Kommunen oplyser endvidere, at kommunen ikke kan blande sig i, hvordan Naturstyrelsen administrer tilladelser til biltrafik på flyvestationen.

2.5.10. Indskrænkning af tidsrummet

Klagerens bemærkninger

Klageren anfører, at tilladelsen ikke indeholder vilkår om, hvilket tidsrum aktiviteten skal foregå i, og at såfremt der gives tilladelse, må det være i et væsentligt mindre omfang og med vilkår om begrænsning af antallet af flyvedage og af tidsrummet, f.eks. med faste længere perioder uden flyvning og begrænsning i fuglenes yngleperioder.

Klageren anfører endvidere, at aktiviteterne netop vil foregå på dage med godt vejr, hvor der er mange andre besøgende. Dette vil resultere i, at de besøgende presses ud i områder, hvor f.eks. rådyr, hare og fugle holder til, og dermed øge belastningen.

Kommunens bemærkninger

Kommunen har i relation til dette klagepunkt oplyst, at kommunen på grund af de begrænsede antal flyvninger henover året, og at flyvning ikke vil foregå lavt over Sønder sø, ikke har fundet grundlag for at begrænse klubbens aktiviteter med vilkår i landzonetilladelsen heller ikke i fuglenes yngleperioder.

2.5.11. Midlertidig tilladelse

Klagerens bemærkninger

Klageren anfører, at såfremt der gives tilladelse, må den nødvendigvis gives som en midlertidig tilladelse, som kan trækkes tilbage, hvis der viser sig nogen negative virkninger på naturen eller for den øvrige rekreative anvendelse. Klageren anfører endvidere, at tilladelsen skal indeholde vilkår om monitorering af effekten på fuglelivet og bioversiteten i øvrigt.

Kommunens bemærkninger

Kommunen har i relation til dette klagepunkt oplyst, at kommunen har vurderet, at der med landzonetilladelsen er taget de nødvendige hensyn, og at der derfor ikke er grundlag for at gøre tilladelsen midlertidig.

3. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1. Planklagenævnets kompetence og prøvelse

Planklagenævnet kan tage stilling til en kommunes afgørelse efter planlovens § 35, stk. 1 (landzone), jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 1.¹⁰

Planklagenævnet kan således ikke forholde sig til klagepunktet om, at Naturstyrelsen Østsjælland ikke har foretaget en evaluering, som er beskrevet i en midlertidig aftale mellem klubben og Naturstyrelsen, jf. afsnit 2.5.2.

3.2. Generelt om landzonetilladelser

I landzone må der ikke uden tilladelse fra kommunen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, jf. planlovens § 35, stk. 1.

Der foreligger ikke oplysninger i sagen om, at der er tale om aktiviteter, der kan være omfattet af undtagelsesbestemmelserne i planlovens § 5 u og §§ 36-38, og Planklagenævnet har derfor i denne afgørelse lagt til grund, at aktiviteterne er omfattet af kravet om landzonetilladelse.

Hovedformålet med zoneinddelingen og landzonereglerne er at forhindre byspredning i det åbne land og at sikre, at egentlig bymæssig udvikling sker, hvor der gennem planlægningen er åbnet mulighed for det. Det føl-

¹⁰ Lovbekendtgørelse nr. 50 af 19. januar 2018 om planlægning med senere ændringer.

ger af formålsbestemmelsen, at landzonereglerne skal administreres på baggrund af landskabelige, rekreative og arealressourcemæssige hensyn og andre samfundsmæssige interesser, f.eks. trafikale hensyn, samt hensynet til erhvervslivets muligheder for vækst og udvikling¹¹.

Områder i landzone skal som udgangspunkt friholdes for anden spredt og uplanlagt bebyggelse m.v. end den, der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri. Udover at værne om natur og landskab er varetagelsen af de primære erhvervsinteresser blandt de hensyn, der ligger bag landzonereglerne.

Efter hidtidig praksis lægges der stor vægt på lovens almene formål, uanset at den enkelte sags betydning er begrænset. I vurderingen indgår derfor overvejelser om, hvilken betydning afgørelsen kan få for fremtidige lignende sager.

3.3. Planklagenævnets vurdering af landzonetilladelsen

3.3.1. Landsplandirektivet og den grønne kile

Klageren har anført, at forhold på flyvestationen skal administreres mere restriktivt end kilebestemmelserne (i Fingerplanen), f.eks. med hensyn til aktiviteter, så landsplandirektivet og Fredningsnævnets afgørelse af 12. september 2008 overholdes. Se afsnit 2.5.3 ovenfor.

Planklagenævnet bemærker, at Fredningsnævnets afgørelse af 12. september 2008 er ophævet og således ikke gælder. Naturklagenævnet traf ikke den 23. juni 2009 afgørelse om, at landsplandirektivet eller naturbeskyttelseslovens bestemmelser svarede til indholdet af fredningen, men alene, at disse ”i tilstrækkelig grad” sikrede områdets naturmæssige, landskabelige og rekreative værdier.

Efter den dagældende Fingerplan 2013 kan der etableres specifikke fritidsanlæg på Flyvestation Værløse.

Efter landsplandirektivet for Flyvestation Værløse skal den åbne landskabelige karakter på sletten fastholdes, der må ikke etableres støjende friluftsanlæg, og området skal holdes åbent og tilgængeligt for offentligheden.

Planklagenævnet finder, at det ansøgte er i overensstemmelse med den dagældende Fingerplan 2013 og Landsplandirektivet for Flyvestation Værløse. Nævnet lægger vægt på, at der ved det ansøgte ikke er tale om støjende aktiviteter, at der ikke etableres faste anlæg i forbindelse med aktiviteterne, samt at området fortsat vil kunne anvendes til

¹¹ Bemærkninger til lovforslaget, kapitel 7 (LFF nr. 76 af 23. januar 1991) og (LFF nr. 121 af 25. januar 2017).

anden rekreativ anvendelse, og fortsat vil være tilgængeligt for offentligheden.

3.3.2. Helhedsplan

Klageren har anført, at der bør udarbejdes en helhedsplan for rekreativ anvendelse og naturhensyn, inden der gives en landzonetilladelse, jf. afsnit 2.5.4 ovenfor.

Der er ikke i forhold til landzonebestemmelserne et sådant krav, og Planklagenævnet kan således ikke give medhold i dette klagepunkt.

3.3.3. Påvirkning af fugle og dyreliv i øvrigt

Klageren har anført, at der er en risiko for påvirkning af fugle- og dyrelivet, herunder sanglærker, grågæs, rådyr, viber, rørdrum, rørhøg, andre rovfugle og fugle i øvrigt, jf. afsnit 2.5.5.

Natura 2000-område

Planklagenævnet finder ikke, at de ansøgte aktiviteter kan påvirke udpegningsgrundlaget i N139 på grund af afstanden.

Betydningen af BL 9-5

Det fremgår af bestemmelser for Civil Luftfart, BL 9-5, bestemmelser om drageflyvning og glideskærme, december 2004, at flyvning med drage og glideskærme ikke må foregå i højder under 150 m over de følsomme naturområder, der er nævnt i BL 7-16.

Flyvestation Værløse og områderne omkring flyvestationen er ikke omfattet af disse følsomme naturområder. Planklagenævnet finder derfor ikke, at BL 9-5 medfører, at der bør gives afslag på landzonetilladelse.

Generelt om para- og hangglidnings påvirkning af fugle

Planklagenævnet antager generelt, at aktiviteten kan påvirke fugle, som færdes på start- og landingsområde, samt fugle, som færdes i de områder, der flyves henover i lav højde, det vil sige en højde på ca. 150 m eller mindre. Desuden kan aktiviteten påvirke rovfugle, der ligesom glideskærme og drageflyvere bruger termik til flyvning, såfremt disse fugle færdes i området.

Det fremgår ikke af sagen, hvilken højde aktiviteten foretages i på og uden for start- og landingsområdet. Det fremgår af aftalen mellem ansøgeren og Naturstyrelsen, at det af hensyn til fuglelivet henstilles, at flyvning i lav højde kun foregår inden for et areal, som er vist på det tilhørende kort. Det fremgår dog ikke, hvad der menes med lav højde.

Generelt om bilag I-fuglearter i landzonesager

Området ved Flyvestation Værløse er ikke udlagt som internationalt naturbeskyttelsesområde eller som særligt beskyttet efter fuglebeskyttelses-

direktivet. Fuglearterne rørdrum og rørhøg er dog omfattede af fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I. Viber, grågæs og sanglærker er ikke omfattede af bilag I.

Planlovens § 35, stk. 1, om landzonetilladelse skal administreres under hensyntagen til internationale forpligtelser, herunder fuglebeskyttelsesdirektivet.¹²

Af fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4 fremgår det bl.a., at:

1. For arter, som er anført i bilag 1, træffes der særlige beskyttelsesforanstaltninger med hensyn til deres levesteder for at sikre, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

[...]

Medlemsstaterne udlægger som særligt beskyttede områder navnlig sådanne områder, som med hensyn til antal og udstrækning er bedst egnede til beskyttelse af disse arter, idet der tages hensyn til behovet for at beskytte arterne i det geografiske sø- og landområde, hvor dette direktiv finder anvendelse.

[...]

4. Medlemsstaterne træffer egnede foranstaltninger med henblik på i de i stk. 1 og 2 nævnte beskyttede områder at undgå forurening eller forringelse af levestederne samt forstyrrelse af fuglene, i det omfang en sådan forurening, forringelse eller forstyrrelse har væsentlig betydning for formålet med denne artikel. Medlemsstaterne bestræber sig på at undgå forurening eller forringelse af levesteder også uden for disse beskyttede områder.

Fuglebeskyttelsesdirektivet er i dansk ret primært implementeret dels i form af en områdebeskyttelse (de udpegede fuglebeskyttelsesområder, som indgår i en række af Natura 2000-områderne) og dels i form af en artsbeskyttelse (artsfredningsbekendtgørelsen¹³ samt jagtloven¹⁴).

Planklagenævnet finder, at det i forbindelse med en landzonetilladelse efter omstændighederne skal inddrages, om det ansøgte vil forringe levestederne for bilag I-fugle, også uden for fuglebeskyttelsesområderne, jf. fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4, stk. 4, 2. pkt., eller om det ansøgte vil være i strid med artsfredningsbekendtgørelsens regler om bl.a. fældning af redetræer.

¹² Rådets direktiv 79/409/EØF om beskyttelse af vilde fugle.

¹³ Bekendtgørelse nr. 867 af 27. juni 2016 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt.

¹⁴ Lovbekendtgørelse nr. 270 af 12. april 2018 om jagt og vildtforvaltning.

Planklagenævnet har derfor foretaget en vurdering af, om den ansøgte para- og hangglidning kan antages at forringe levestederne for de bilag I-fugle, som klageren har nævnt, dvs. rørhøg og rørdrum. Nævnet har ikke foretaget en nærmere vurdering i forhold til de øvrige bilag I-fugle, som er på udpegningsgrundlaget for det nærmeste fuglebeskyttelsesområde (F109), dvs. isfugl, plettet rørvagtel og sortspætte, da nævnet ud fra registreringer af observationer i området lægger til grund, at disse fugle ikke har levested på eller ved Flyvestation Værløse i et sådant omfang, at en nærmere vurdering er relevant. Nævnet har heller ikke foretaget en vurdering i forhold til viber, sanglærker og grågæs, idet disse ikke er omfattet af udpegningsgrundlaget eller af bilag I i øvrigt. Desuden har nævnet ikke foretaget en vurdering i forhold til artsfredningsbekendtgørelsen, idet der ikke med det ansøgte sker fældning af træer eller lign.

Rørdrum

Der er registreret rørdrum på Flyvestation Værløse og ved Søndersø. Rørdrum yngler i tagrørsskove langs bredden af søer og vandløb. Der er ikke yngle- og opholdsarealer for rørdrum umiddelbart ved start- og landingsbanen, og nærmeste potentielle levested er Bringe Mose. Der er minimum 250 m fra start- og landingsbanen til mosens østlige del. Rørdrum lever skjult i tagrørene. Som følge af stisystemet og broen ved Bringe Mose er der allerede mulighed for færdsel tæt på mosen. Det må derfor antages, at rørdrum allerede kan være påvirket af den rekreative brug af Flyvestation Værløse, som foregår i dag.

Ansøgeren har oplyst, at ansøgeren bevidst holder sig langt væk fra våde områder, og at ansøgeren ikke har noget imod et evt. forbud mod overflyvning af Bringe Mose og Søndersø eller et afstandskrav på 150 m. Planklagenævnet har derfor vurderet påvirkningen af rørdrum ud fra den forudsætning, at der ikke flyves tættere på Bringe Mose og Søndersø end 150 m.

Planklagenævnets vurdering er herefter, at de ansøgte aktiviteter ikke vil medføre en forringelse af levestederne for rørdrum i artikel 4, stk. 4's forstand.

Rørhøg

Der er registreret rørhøg på lokaliteten Flyvestation Værløse og ved Søndersø. Bringe Mose er desuden det nærmeste potentielle redested for rørhøg i forhold til start- og landingsbanen. Flyvestation Værløse må endvidere efter Planklagenævnets vurdering forventes at være fourageringsområde for evt. ynglende rørhøge i nærheden. Der er minimum 250 m fra start- og landingsbanen til mosens østlige del. Som følge af stisystemet og broen ved Bringe Mose er der allerede mulighed for færdsel tæt på mosen. Det må derfor antages, at rørhøgen allerede kan være påvirket af den rekreative brug af Flyvestation Værløse, som foregår i dag.

Som nævnt ovenfor forudsætter Planklagenævnet, at der ikke flyves tættere på Bringe Mose og Søndersø end 150 m. Nævnet finder ud fra den forudsætning ikke, at de ansøgte aktiviteter vil medføre en forringelse af ynglestederne for rørhøg. Nævnet vurderer desuden, at rørhøgen som følge af Flyvestation Værløses størrelse vil have mulighed for ved fouragering at undgå det omhandlende areal, når det anvendes til de ansøgte aktiviteter.

Planklagenævnet finder samlet set ikke, at de ansøgte aktiviteter vil medføre en forringelse af levestederne for rørhøg i artikel 4, stk. 4's forstand eller en påvirkning af det nærtliggende Natura 2000-område nr. 139, Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov.

Påvirkning af øvrigt dyreliv

Området ved Flyvestation Værløse er ikke udlagt som internationalt naturbeskyttelsesområde. Ingen af de arter, som klageren har nævnt, er desuden omfattet af reglerne om beskyttelse af bilag IV-arter.

På denne baggrund og ud fra sagens oplysninger i øvrigt finder Planklagenævnet ikke, at det øvrige dyreliv i området er til hinder for meddelelse af en landzonetilladelse.

3.3.4. Påvirkning af andres rekreative brug af området

Klageren har anført, at start og landing med anvendelse af spil og wire begrænser det tidsrum, hvor banen kan anvendes til anden rekreativ brug, og at der i forvejen er etableret en landingsbane på græsarealet på flyvestationen. Se afsnit 2.5.6 ovenfor.

Planklagenævnet finder ikke, at det ansøgte vil påvirke andres rekreative brug af området i væsentlig grad, idet aktiviteterne ikke vil medføre etablering af faste anlæg, og idet det fortsat vil være muligt, at opholde sig på arealet, da aktiviteterne, foruden på det fastsatte område hvor spillet trækker para- og hanggliderne op, primært vil foregå i luften.

3.3.5. Støj fra nedfald af line

Klageren har anført, at kommunen ikke har vurderet, om nedfald af linen efter optræk vil medføre støj, jf. afsnit 2.5.7 ovenfor.

Planklagenævnet finder ikke, at dette ville kunne udgøre en retlig mangel ved afgørelsen, idet der efter det oplyste er tale om en kunststofline med en tykkelse på 2 mm.

3.3.6. Påvirkning af naturbeskyttet område

Klageren gør gældende, at landingsbanen ikke bør etableres ved de tilstødende § 3-områder, jf. afsnit 2.5.8.

Planklagenævnet lægger til grund, at de ansøgte aktiviteter ikke ændrer tilstanden af § 3-områderne. Nævnet finder derfor ikke, at beliggenheden i forhold til § 3-områderne kan begrunde et afslag på landzonetilladelse.

3.3.7. Biltrafik

Klageren har anført, at tilladelsen ikke indeholder argumenter for, at biltrafik til aktiviteten er nødvendig, ligesom klageren henviser til, at Naturstyrelsen har haft svært ved at sikre, at der ikke sker persontransport. Se afsnit 2.5.8 ovenfor.

Planklagenævnet finder, at det er tilstrækkeligt godtgjort, at der er behov for anvendelse af en bil i forbindelse med det ansøgte.

3.3.8. Indskrænkning af tidsrummet

Klageren har bl.a. med henvisning til hensynet til fuglene i området anført, at der bør stilles vilkår om, i hvilket tidsrum aktiviteten bør foregå, jf. afsnit 2.5.9 ovenfor. Klageren har desuden henvist til den generelle belastning af området, herunder på dage med godt vejr.

Ansøgeren har oplyst, at der primært flyves i tidsrummet 7.00-17.00 om sommeren, og i tidsrummet 11.00-15.00 om vinteren.

Planklagenævnet finder ikke grundlag for, at der af hensyn til fuglelivet skal fastsættes begrænsning af tidsrummet for flyvningerne, idet nævnet ikke finder, at påvirkningen af fuglelivet har en sådan karakter og omfang, at dette kan begrunde et sådant vilkår. Nævnet finder heller ikke, at en eventuel indirekte påvirkning i form af, at andre brugere af området søger andre steder hen, kan begrunde et sådant vilkår.

3.3.9. Midlertidig tilladelse

Klageren har anført, at tilladelsen bør gives som en midlertidig tilladelse, jf. afsnit 2.5.10 ovenfor.

Vilkår om tidsbegrænsning kan opstilles, hvis de varetager et sagligt hensyn efter landzonebestemmelserne, og de står i et rimeligt forhold til afgørelsen. Efter Planklagenævnets opfattelse er det generelt betænkeligt at give tidsbegrænsede landzonetilladelser. Se i øvrigt afsnit 3.3.10 nedenfor.

3.3.10. Planklagenævnets samlede vurdering af landzonetilladelsen

Planklagenævnet finder, at der kan gives landzonetilladelse til det ansøgte.

Planklagenævnet lægger navnlig vægt på, at aktiviteterne ikke er motoriserede, at der ikke etableres faste anlæg i forbindelse med aktiviteten, og at aktiviteterne skal foregå på et areal, som er omfattet af

kommuneplanrammen, der udlægger arealet til rekreativ anvendelse med nærmere formål som aktivitetslandskab.

Der er endvidere nævnets vurdering, at de landskabelige og naturmæssige forhold i området ikke påvirkes negativt af landzonetilladelsen. Nævnet lægger herunder vægt på det ovenfor anførte i forhold til påvirkningen af nærmeste Natura 2000-område og af fugle, som er beskyttet af fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4, stk. 4, 2. pkt..

Nævnet finder dog, at der bør stilles vilkår om, at de ansøgte aktiviteter skal foregå i en afstand af 150 m fra Bringe Mose og Søndersø. Nævnet har i denne forbindelse lagt vægt på, at rørhøg og rørdrum er registreret ved Søndersø, at rørhøg er registreret ved Bringe Mose, som også er et egnet ynglested for rørdrum, og at nævnet ikke kan afvise, at aktiviteterne vil påvirke rørhøg og rørdrum, såfremt disse foregår i lav højde over Bringe Mose og Søndersø. Ansøgeren har desuden oplyst, at ansøgeren holder sig langt væk fra sådanne områder, og at ansøgeren ikke har noget imod et evt. forbud mod overflyvning af Bringe Mose og Søndersø eller en afstandsrestriktion på 150 m til både Bringe Mose og Søndersø.

Nævnet finder endvidere, at der af hensyn til områdets karakter og anvendelse som rekreativt område, hvor støjende aktiviteter i videst muligt omfang skal undgås, bør stilles vilkår om kørslen i forbindelse med det ansøgte. Nævnet opstiller derfor et vilkår om, at kørsel med bil i forbindelse med de ansøgte aktiviteter, kun må foregå én gang dagligt ind og ud af området, og at bilen skal holde stille, når aktiviteterne er i gang.

Planklagenævnet finder ikke, at der er grundlag for at opstille vilkår om, at tilladelsen gøres midlertidig. Nævnet har i denne forbindelse lagt vægt på, at det er nævnets vurdering, at der ved tilladelsen er taget tilstrækkelig hensyn til de forhold, der skal varetages ved administrationen af landzonebestemmelserne, hvorfor det ikke står i rimeligt forhold til tilladelsen at gøre den midlertidig.

3.4. Planklagenævnets afgørelse

Planklagenævnet stadfæster Furesø Kommunes afgørelse af 20. december 2016 om landzonetilladelse til para- og hanggliding på Flyvestation Værløse. Dog tilføjes følgende vilkår:

- Kørsel med bil i forbindelse med de ansøgte aktiviteter, må kun foregå én gang dagligt ind og ud af området, og bilen skal holde stille, når aktiviteterne er i gang.
- Flyvningerne skal foregå i en vertikal afstand af 150 m fra henholdsvis Bringe Mose og Søndersø.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år efter Planklagenævnets afgørelse, eller ikke har været udnyttet i 5 på hinanden følgende år, jf. planlovens § 56, stk. 2.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet.¹⁵ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 4, stk. 1, i lov om Planklagenævnet.

Planklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

4. Gebyr

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales. Beløbet vil blive overført til indbetalerens NemKonto inden for ca. en måned.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på <http://pknafgoerelser.dk/>. Personoplysninger vil blive anonymiseret.



Anja Bergman Thuesen
Stedfortrædende formand

Kommunens sagsnr. 2016-620

¹⁵ Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet.



Indsamling og behandling af personoplysninger

Nævnenes Hus indsamler og behandler oplysninger om dig i forbindelse med behandlingen af din sag.

Nævnenes Hus har ansvaret for, at dine personoplysninger behandles forsvarligt. Du kan kontakte os på mail nh@naevneneshus.dk, telefonnummer 72 40 56 00, eller adressen Toldboden 2, 8800 Viborg. Nævnenes Hus har også en databeskyttelsesrådgiver, Frederic Fursund, som du kan kontakte på mail dpo@em.dk eller telefonnummer 33 92 33 50.

Nævnenes Hus behandler de oplysninger, som du giver os, i forbindelse med behandlingen af din sag ved Planklagenævnet. Vi indhenter også oplysninger om dig fra andre myndigheder eller andre parter i sagen, når det er nødvendigt for at kunne træffe afgørelse i sagen.

Der behandles oplysninger om navn, adresse, e-mail, telefonnummer, familieforhold og cpr.nr. Det er ikke alle typer oplysninger, der behandles i alle sager.

Oplysningerne behandles med hjemmel i Databeskyttelsesforordningen artikel 6, stk. 1, litra e, og artikel 9, stk. 2, litra g, samt Lov om Planklagenævnet.

Dine personoplysninger vil ofte i forbindelse med sagsbehandlingen blive videregivet til sagens parter, konsulenter og nævnets medlemmer, og vi gemmer oplysningerne, så længe det er nødvendigt for at kunne opfylde vores forpligtelser som offentlig myndighed og for at kunne overholde gældende lovgivning på området.

Du har ret til at få indsigt i, hvilke oplysninger Nævnenes Hus behandler om dig, og hvordan de behandles. Du har også ret til at få rettet forkerte oplysninger og at få slettet oplysninger, hvis de ikke længere skal bruges. Endelig har du i nogle tilfælde ret til, at behandlingen af dine oplysninger begrænses.

Du kan klage til Datatilsynet over Nævnenes Hus behandling af dine personoplysninger på mail dt@datatilsynet.dk eller adressen Borgergade 28, 5., 1300 København K.